

Glasilo Udruženja Jugoslov. Učiteljstva — Poverjeništvo Ljubljana.

b) Glasovanje se vrši z vzdigovanjem rok in nadpolovično večino glasov. Ako je glasovanje dvomljivo, se napravi nasprotno glasovanje. Pri

enakem številu glasov odloči predsednik. To velja za vse slučaje, kjer ni v poslovniku drugače določeno.

Javni društveni shod je sklepčen ob vsakem številu navzočnikov.

č) Predsednik podeli besedo posameznim govornikom v istem redu, kakor so se oglasili. Vsak govornik se mora prijaviti k besedi z listkom, ki je na njem zapisano njegovo ime, značaj in bivališče.

d) Razpravo uvede poročevalec, ki ima vedno končno besedo.

e) Na zborovanih stavljeni predlogi se morajo oddati predsedniku pismeno pred končno besedo poročevalca. O predlogu, ki ga ne podpira vsaj ena osmina navzočih članov ni razprava.

f) Nujni predlog je tisti, ki ima to označbo in ki ga je podpisalo najmanj deset društvnikov. Izročiti ga je pred zborovanjem delegacije ali javnega shoda predsedniku, ki ga mora dati v razpravo pred dnevnim redom. Utemeljuje ga prvi izmed podpisancev.

g) O predlogu za konec debate ali za prehod na dnevni red se mora glasovati takoj. Ključem po nasprotnem glasovanju mora predsednik ustreči.

h) Ako je sprejet predlog za konec debate, smejo govoriti še oni, ki so se oglasili že pred tem predlogom.

i) Predsednik ima pravico seči govorniku v besedo, ga opominjati, naj ostane pri stvari, ga klicati na red ali mu končno odvzeti besedo.

j) Govornik, ki se mu je vzela beseda, ima pravico, sklicevati se na zbor; v takem slučaju se mora takoj glasovati.

k) Vodstvo postavi za vsak javni društveni shod rediteljje, ki se njih odredbam mora vsakdo pokoravati.

VIII. Sklepčnost in glasovanje.

§ 24. Ožji in širji sosvet, pokrajinska skupščina ter odseki so sklepčni, ako je navzoča polovica članov, izjemni sklepov, ki je zanje treba $\frac{2}{3}$ prisotnih članov in v katerem slučaju se zahteva tudi $\frac{2}{3}$ glasov za sklep.

§ 25. Glasuje se z dviganjem rok in z nadpolovično večino, v kolikor poslovnik drugače ne odreja. Ob enakosti glasov odloča predsednik.

§ 26. V nujnih slučajih so ožji in širji sosvet ter pokrajinska skupščina sklepčni ob vsakem številu članov. Vendar mora take sklepe potrditi naslednja pravomočna seja ali zborovanje, sklepčna v smislu § 24, sicer se smatrajo za razveljavljene.

IX. Volitve.

§ 27. Volitve se izvrše v smislu čl. 28. in 29. pravil UJU.

§ 28. a) Širji sosvet izvoli upravnik rezervnega sklada, knjižničarja centralne knjižnice, vse potrebne funkcionarje po čl. 24. pravil UJU, ter člane odsekov po § 21. d) tega poslovnika.

b) Okrajna društva volijo po enega delegata in namestnika za glavno skupščino UJU v smislu čl. 18. pravil UJU in po enega delegata in namestnika za pokrajinsko skupščino v smislu čl. 19. pravil UJU.

c) Pokrajinska skupščina izvoli: 1. 10 delegatov za glavno skupščino UJU v smislu čl. 18. pravil UJU; 2. člane uprave poverjenstva (čl. 14. pravil UJU), v kolikor niso že v kompetenci širjega sosveta; 3. člane nadzorstva, v smislu čl. 34. pravil UJU; 4. člane častnega sode v smislu poslovnika častnega sode po čl. 35. pravil UJU.

č) Ljubljansko in mariborsko učiteljsko društvo izvoli tudi člane odsekov po § 21. d) 6. tega poslovnika, ki jih mora takoj po izvolitvi prijaviti poverjenstvu.

§ 29. Delegatom se izvolijo namestniki in enako vsem funkcionarjem organizacije, ki opravljajo stalne tekoče posle v organizaciji.

§ 30. Ako je treba se vrše med triletno dobo (v smislu čl. 28. pravil UJU) tudi dopolnilne volitve.

§ 31. Z vzklikom se sme voliti v smislu čl. 29. pravil UJU le tedaj, ako ni ugovora. Ako ugovarja le en sam volilni upravičenec, se ga mora upoštevati. Člani ožjega sosveta se v vsakem slučaju volijo z listki.

§ 32. Red, ki se po njem voli, določi predsednik.

§ 33. V izjemnih nujnih slučajih določi ožji sosvet sam namestnike funkcionarjev, vendar je njegova naloga skrbeti za kolikor možno hitro pravilno izvolitev rednih funkcionarjev.

§ 34. Ožji sosvet določi sam namestnike vsem funkcionarjem, ki jim skupščina in širji sosvet ni izvolil namestnikov; ti smejo biti vzeti le iz vrst izvoljenih članov in namestnikov.

§ 35. Vse volitve se vrše z nadpolovično večino glasov, oziroma se na posebne zahteve § 24. tega poslovnika. Ako se pri dveh volitvah ne doseže večine, se vrše ožje volitve med onimi člani, ki so dobili največ glasov; kadar je enolično glasov odloči zreb.

§ 36. Vse volitve — izjemni dopolnilne volitve po § 30. tega poslovnika — se vrše za dobo treh let (čl. 28. pravil UJU); vendar se razteza njih doba do novih volitev.

§ 37. Predloge za stalne člane odsekov po § 21. d) tega poslovnika pošljejo okr. učit. društva — kot sklep svojega zborovanja — poverjenstvu, ki jih predložitvam izroči širjemu sosvetu. Na te predloge se je treba ozirati, kolikor to dopušča število članov v posameznih odsekih.

§ 38. Okrajna društva naznanijo delegate takoj po izvolitvi poverjenstvu. Vsak delegat je dolžan udeležiti se zborovanj. Mandati veljajo do izvolitve novih delegatov.

X. Stroški uprave.

§ 39. Odborniki in drugi člani, ki imajo kot pooblaščenca poverjenstva kakšne izdatke, imajo pravico zahtevati povrnitev stroškov. Funkcionarjem sme določiti širji sosvet iz sredstev poverjenstva za njih delo primerno nagrado. Pri določitvi teh nagrad ne sme biti dotičnik na sebi navzoč. O dovoljenih nagradah je poročati zborovanju širjega sosveta z odseki in delegati (delegacijami).

§ 40. Potne stroške in dnevnice plačajo:

a) okrajna društva svojim predsednikom in delegatom, ki jih odpošljejo, iz svoje blagajne;

b) članom ožjega sosveta iz blagajne poverjenstva;

c) stalnim članom odsekov iz blagajne rezervnega sklada;

č) izrednim funkcionarjem (upravniku rezervnega sklada, knjižničarju itd.) iz rezervnega sklada;

d) 10 delegatom za glavno skupščino UJU, voljenim na pokrajinski skupščini, iz fonda poverjenstva, in sicer iz postavke proračuna na račun okrajnih društev.

§ 41. Ako rezervni sklad pod točko c) § 40. nima zadostnih sredstev, stavi poverjenstvo v to svrhu primerno svoto v proračun na račun okr. učit. društva; pod točko c) § 40. se v tem slučaju poravnajo stroški iz blagajne poverjenstva.

§ 42. Potnine in dnevnice se ravna po predpisih, ki veljajo splošno za državne uradnike, izjemni izredne izdatke.

§ 43. Nihče ne more prejeti za isto pot iz dveh blagajnih dnevnice in potnine.

§ 44. Pooblaščenca, ki biva na kraju zborovanja ozir. odposlanstva, ne morejo zahtevati niti dnevnice, niti potnine.

XI. Članarina.

§ 45. Članarina se urejuje na podlagi čl. 30. pravil UJU.

§ 46. Članarino za poverjenstvo določa na podlagi predloga širjega sosveta okrajnim društvom vsakoletna pokrajinska skupščina na podlagi proračuna.

§ 47. Članarina se plačuje skupno za centralno UJU, poverjenstvo in obvezne liste ter jo je vplačevati vnaprej glavnemu blagajniku »UJU« — poverjenstvu Ljubljana.

§ 48. Denarni promet se vrši lahko potem poštočkovnega urada.

§ 49. Okrajna društva pošiljajo svojim društvnikom meseca decembra vsakega leta štiri položnice, ki z njimi poravnajo članarino, vedno četrtletno naprej.

§ 50. Okrajna društva morajo poravnati poverjenstvu članarino četrtletno vnaprej za toliko članov, kolikor so jih prijavila.

§ 51. Okrajna društva določajo poleg teh doneskov članarino, ki ostane društvu za upravne stroške.

§ 52. V pokritje posebnih in izrednih stroškov in izdatkov smejo poverjenstvo in okrajna društva po sklepih zborovanja širjega sosveta (po § 16. b) — delegacija — 3. poslovnika) nalagati svojemu članstvu izredne in začasne posebne doklade.

§ 53. a) Ako sta učitelj in učiteljica poročena, morata vsak zase plačevati polno članarino; v tem slučaju pa lahko mesto Učit. Tovarša ali Popotnika prejema en del Zvonček.

b) Upokojencem se zniža članarina s sklepom pokrajinske skupščine, oz. zborovanjem širjega sosveta; enako sklepa isti zastop tudi o dovoljiti zamene listov za učiteljske ženskih ročnih del in za otroške vrtarice.

§ 54. Iz prispevkov članstva se vzdržuje organizacijski tisk poverjenstva in izdatki za upravo sploh.

XII. Rezervni sklad.

§ 55. V svrhu izrednih izdatkov in izdatkov po tem poslovniku, za izredne potrebe tiska in v svrhu čim svobodnejšega razmaha organizacije, ki ga poverjenstva ne more dobiti s sredstvi članarine, se zbirajo izredni prostovoljni doneski v »Rezervni sklad«.

§ 56. Rezervni sklad upravlja poseben upravnik rezervnega sklada, ki ima voditi in objavljati spisek doneskov ter skrbeti za zainteresiranje članstva za to zbirko ter poročati pokrajinski skupščini.

§ 57. Uprava rezervnega sklada spada v revizijo nadzorovalnega odbora po čl. 34. pravil UJU.

XIII. Centralna knjižnica.

§ 58. Poverjenstvo vzdržuje že obstoječo centralno knjižnico, ki jo hoče izpopolnjevati v smeri mladinske, leposlovne in strokovno znanstvene knjižnice. Ta knjižnica tvori podlago za centralno organizovanje naših mladinskih, šolskih, ljudskih in strokovno-znanstvenih knjižnic.

§ 59. V to svrhu zbira poverjenstvo knjige vseh vrst, ki jih je pošiljati na urad poverjenstva. Vseh darovalcev prejme od knjižničarja potrdilo o prejemu s podrobnim spiskom vseh prejetih knjig.

Imena darovalcev in spisek darovanih knjig se objavljajo v stanovskem glasilu; če darovalec izrecno želi, da se imena ne objavi, se ime opusti, knjige pa navedejo. Dvojni iztisi knjig se uporabljajo za izpopolnitev podrejenih knjižnic.

§ 60. Centralna knjižnica si oskrbi tudi znamenito revlj in knjig na podlagi listov in publikacij, ki jih izdaje poverjenstvo. V to svrhu se lahko pogodi tudi s Slov. Sol. Matice itd.

§ 61. Knjižnico upravlja poseben knjižničar, ki vodi in upravlja vse potrebne spise, skrbi za zbirke knjig in vzbuja zanimanje v to svrhu ter poroča o vspehu pokrajinski skupščini.

§ 62. Knjižnica je imetje poverjenstva in spada nje uprava v revizijo nadzorovalnega odbora, po čl. 34. pravil UJU.

§ 63. Na zahtevo se darovalcem knjig vračajo tudi poštni stroški za pošiljate. Ti izdatki se krijejo iz rezervnega sklada.

§ 64. Poverjenstvo si osnuje poleg knjižnice tudi svojo čitalnico čim bo na razpolago primeren lokal, kjer se zbirajo vsi listi, revije in druge publikacije, ki se prejemajo v zameno za liste in publikacije poverjenstva, v kolikor jih uredništva ne potrebujejo za se. Ta lokal bo sedež narodno-prosvetnega odseka in centrala vsega narodno kulturnega (prosvetnega) dela učitelstva. (Šolskih odrov, ljudskih knjižnic po šolah, predavanj itd.)

XIV. Poročila stanovskim glasilom.

§ 65. V društvenem glasilu se objavljajo vsa izvestja poverjenstva, sklepi, oglasi iz pozivov ter poročila v poverjenstvu včlanjenih okrajnih društev in njih podjetij, važnejše zadeve, sklepi in ukrepi glavnega odbora UJU.

§ 66. Društveno glasilo se urejuje v prvi vrsti v smeri, ki jo zastopata ožji in širji sosvet in je urednik odgovoren samo njima za svoje poslovanje z ozirom na smer lista.

§ 67. O zborovanju članov (okr. društev) je poročati v stanovskem glasilu v kratki obliki; v to svrhu izvoli vsak član (okr. društvo) letno svojega poročevalca.

§ 68. Vprašanja in sklepe, ki so za vse učitelstvo važni, je poslati poverjenstvu, da jih obravnava v ožjem in širjem sosvetu in da jih izroči odsekem v razpravo, oziroma jih pripravi za pokrajinsko skupščino.

§ 69. Stanovsko glasilo mora priobčiti sklepe zborovanj okr. društev, sej ožjega in širjega sosveta, poročila pokrajinski skupščini, važnejše sklepe iz sej glavnega in upravnega odbora UJU ter glavnih skupščin in kongresov UJU. Zapisničarji sej ožjega in širjega sosveta, odsekov i. dr. morajo pošiljati v to svrhu poročila uredništvu, v kolikor se ne proglašajo za tajne. Uredništvo ima svoj urad na sedežu strokovnega tajništva.

§ 70. Širji sosvet določi posebnega poročevalca za poročila sej in zborovanj ožjega in širjega sosveta, pokrajinske skupščine ter o gibanju in stalšču učitelstva v področju poverjenstva k posameznim vprašanjem za osrednje glasilo, ki deluje v skladu z urednikom pokrajinskega glasila.

XV. Poslovanje.

§ 71. a) Poverjenik vodi seje ožjega in širjega sosveta, zborovanja pokrajinske skupščine in javnih društvenih shodov; sklicuje seje; zastopa poverjenstvo na zunaj; podpisuje s strokovnim tajnikom vse spise; ima v razpredelu imenik vseh članov; hrani društvene spise in vse zapisnike, je odgovoren za pravočasno izvršitev odločitev, odsekovih in zborovnih sklepov.

b) Ako je poverjenik odsoten, ga zastopa njegov namestnik v vseh njegovih dolžnostih in pravicah.

c) Strokovni tajnik oskrbuje vse posle, ki mu jih poveri predsednik, spisuje zapisnike sej ter sestavlja letna poročila o delovanju poverjenstva in članov (okr. društev) za poverjenstvo in letno izvestje Glavnega Odbora UJU.

d) Ako je tajnik odsoten, ga zastopa v vseh njegovih dolžnostih in pravicah namestnik, ki ga določi ožji sosvet.

§ 72. a) Blagajnik vodi vse v njegovo področje spadajoče knjige in račune, sprejema in iz-

daja denar ter podpisuje s predsednikom vred vse spise, tičeče se denarnih zadev. Poleg tega vodi upravo listov. Urad ima na sedežu strokovnega tajništva.

b) Ako je blagajnik odsoten, ga zastopa v vseh njegovih dolžnostih in pravicah namestnik, ki ga imenuje ožji sosvet.

§ 73. Zapisnike sej pokrajinske skupščine in javnih društvenih shodov sestavljata dva zapisničarja, ki jih imenuje poverjenik izmed članov upravnega odbora, oziroma delegacije.

§ 74. Seje ožj. sosveta mora sklicati poverjenik, ako to zahtevajo vsaj trije člani ožj. sosveta; seje širjega sosveta pa na pismeno zahtevanje vsaj dveh odsekov ali 10 predsednikov okr. društev. Seja vsakega odseka se mora sklicati, ako to zahteva polovica članov dotičnega odseka. Pokrajinska skupščina se mora sklicati, ako to zahteva polovica članov (okr. društev).

XVI. Nadzorstveni odbor.

§ 75. Nadzorstveni odbor deluje v smislu čl. 34. pravil UJU in je njega poslovanje urejeno s posebnim poslovníkom, ki ga izdela sam, in po predlogu širjega sosveta potrdi pokrajinska skupščina.

XVII. Častni sod.

§ 76. Častni sod je urejen po čl. 35. pravil UJU s posebnim poslovníkom, ki ga po zaslišanju okrajnih društev potrdi pokrajinska skupščina. Tozadevni poslovnik okrajnih društev morajo biti sestavljeni v duhu poslovnika o častnem sodu, ki je veljaven za poverjenstvo.

XVIII. Razpust poverjenstva.

§ 77. a) Poverjenstvo se razruši, če to sklene $\frac{2}{3}$ včlanjenih društev na svojih zborovanjih ob navzočnosti $\frac{2}{3}$ svojih društvnikov in to potrdi pokrajinska skupščina s $\frac{2}{3}$ večino glasov ali če se pravila UJU izpremenijo in se Udruženje reorganizira na drugi podlagi.

b) V obeh slučajih izvoli potem pokrajinska skupščina ob $\frac{2}{3}$ navzočnosti upravičencev U. kvidacijski odbor, ki uredi uporabo imovine v enake svrhe, na teritoriju ljubljanske in mariborske oblasti.

c) Dokler se to ne uredi, opravlja nadzorstvo imovine nadzorni odbor UJU po čl. 34. pravil UJU.

d) Ako se UJU razpusti v smislu čl. 36 in 37. pravil UJU upravlja imovino poverjenstva ožji sosvet poverjenstva UJU, dokler se postavno ne osnuje nova zveza enakih društev na teritoriju ljubljanske in mariborske oblasti.

XIX. Splošne in prehodne določbe.

§ 78. V svrhu sestave posebnih poslovnikov, ki jih zahteva ta poslovni red, je izvoliti na prvi pokrajinski skupščini tričlanski odsek za vsak poslovnik posebej, ki v treh mesecih izdela dotične poslovnike in jih predloži ožjemu sosvetu v nadaljnjo postopanje.

§ 79. Društveniki v poverjenstvu organiziranih članov (okr. dr.) dobe od svojega društva posebne legitimacije, ki se izdajo vsako leto. Enotne tiskovine izda poverjenstvo.

§ 80. Legitimacije za seje in zborovanja delegatom in članom odsekov izda korporacija, ki plača potnino in dnevnico. Tiskovine preskrbi poverjenstvo.

§ 81. Poverjenstvo določi lahko članom širjega sosveta poročila za zborovanja, ki jih morajo prevzeti.

§ 82. Učiteljsko društvo, ki se v njegovem okrožju vrši pokrajinska skupščina, prevzame vse potrebne krajevne pripombe in ima pravico zahtevati v slučaju primanjkljaja odškodnino iz blagajne poverjenstva, v višini do polovice stroškov.

§ 83. Ta poslovnik se izpopolni vsako leto z vsemi obveznimi sklepi in določili o novih ustanovah poverjenstva, ki jih izvede pokrajinska skupščina, ter se izda vsako peto leto z vsemi dopolnili in sklepi o izpremembah v tisku. Vsak član (okr. društvo) je obvezno prevzeti toliko izvodov, kolikor ima društvnikov, s prirastkom za dobo petih let naprej. Stroške krijejo v smislu § 52. tega poslovnika.

O slovniskem pouku.

(Dalle.)

Zelo mudno in nepraktično pa je dosedanje običajno razvijanje pojma sklonov na mnogo (4—6) samostalnikov različnega spola. Vse naj pride na vrsto, toda volagoma in sintetičnim potom, samo ne begajmo deca s premnogimi oblikami na enkrat, predno usidrajo že spoznane v svoji spomin! Radi tega se naj tudi vprašalni zanimki (namreč način vprašanja) kaj česa, čemu... ne vadijo z onimi za živa bitja hkrati. Razume se, da se pozneje specialna pravila strnejo v bolj splošna. Učenci morajo biti v vsaki uri na jasnem, kaj da so se naučili, zato se jim mora podati le malo, a to se ima vsestransko uriti.

Vrnimo se k prvi lekciji! Ko so učenci doznali, da ima dotični samostalni šest sklonov in kako se po njih vpraša, zakrije učitelj tabelo, pove nekaj stavkov

izven vrste, vraščujoč po sklonih. Učenci jih sproti določijo z vrstilnim (!) številkom ter jih osobito v začetku tudi utemeljijo. Ko je vaje že skoro vsi zadenejo, se preide k drugi težkočni stopnji: Kdo mi zna povedati stavek k drugemu, četrtemu, tretjemu... sklonu. Se razume, da učenci ne smejo imeti prepisane tabele pred seboj, kajti strumna disciplina ne dovoljuje prepisovanja in zabeležanja med ustno vajo. Ko se vidi, da učenci obvladajo lekcijo, da znajo stavke po vrsti in izven vrste povedati, se jim da naloga, da tabelo iz spomina prepisejo, kar pomene v tem slučaju ne le slovnisko, ampak tudi pravopisno in spisovno vežbanje. Boljši učenci smejo tudi prenesti besedni red ali zamenjati besede (Izraze) z drugimi, da pride njih samostavnost bolj do veljave. Sicer na na tej stopnji in pri teh začetnih vajah, ko še ne poznajo vseh skrivnosti, vplivajočih na sklon samostalnika, v tem oziru ne bo mnogo pričakovati.